

Saioa Aginako Lamarain
Psikoterapeuta

Beldurren fabrika

Foucaulten arabera, botereak, nolabait, talde bat osatzen duten subjektuen arteko harremanak ikuskatzen ditu; eta hori gauzatzeko, bezatze teknikak, menderatze prozedurak eta obediencia lortzeko sistemak erabiltzen ditu. Erabilitako estrategiak, halaber, zaintza,

saria eta zigorra dira, beste batzuen artean. Horren eredia ikastetxe batean ezarritako sistema dugu. Erakunde haue-
tan, haustura aukera ezabatzeaz gain, gizabanakoen jokabi-
dea zuzendu eta arautu daitekeen ingurunea osatzen dute,
eta, batez ere, zaintzapean eta kontrolpean edukitzeko au-
kera ematen dute.

Filosofoen ikerketek azaltzen dute boterea ez dela era-
biltzen pertsonak hertsadura fisikoaren bidez behartuz, bai-
zik eta nahi denaren arabera portaera bermatzen duten
mekanismoak ezarritu, hau da, jokabide jakin batzuk bultza-
tu, desbideratu, erraztu, zabaldu edo mugatuz. Horrela,
gaur egun, boterea erabiltzen da kontrolatzeko zer “jakite mo-
du” edo arrazoibide diren onargarriak, egiazkotzat aurkez-
tuz; eta beste “jakite modu” batzuk, aldiz, baztertuz. Diskur-
tsoa etengabe indartzen da, boterearen tresna eta ondo-
ria baita aldi berean: pentsamenduak eta jokabideak
kontrolatzen ditu, eta ho-
riek, aldi berean, sinesmen
sistema egituratzen dute.
Gainera, egiazkoa eta fal-
tsua zer den zehaztean,
“egiaren erregimen” bat
sortzen du, ukaezintzat jo-
tzen diren ezagutza komu-
nen egitura bat.

Hortaz, boterearen orde-
zkariek beti jakin dute beldu-
rrean eraikitako diskurtsoak
besteen bizitza kontrolatze-
ko arma eraginkorra direla,
biztanleriak haiei komeni
zaien bezala pentsa, senti
eta joka dezan eragiteko. Na-
omi Klein kazetari eta filo-
sofoak “The Shock Doctrine”
liburuan aipatzen du: «Kri-
sialdian, biztanleria prest
dago sendabide magikoa
duela dioen edonori botere

izugarria emateko, krisia depresio ekonomiko handia izan
zein atentatu terrorista izan».

Funtsean, gobernuek gure barnean finkatu dutena bizitze-
ko beldurra da, eta, kontzienteki eta oharkabea, ematen diz-
kiguten aginduak betetzen ditugu. Artaldearekin bat egiten
saiazten gara. Are gehiago, modu otzanean egiten dugu erre-
beldia: futbol partida batean dena baimentzen diogu gure bu-
ruari zein besteei, baina adibidez, giza eskubideak mehatxa-
tuak ikusten ditugunean, borrokatzera joateko behar den
barne askatasuna falta zaigu. Asko gai gara gure eskubideei
uko egiteko, ordainean ustezko segurtasun handiagoko egoe-
ra bat saltzen badigute. Politikariek badakite hori, eta horre-
gatik, eskubideen eta askatasunen murrizketa ustezko meha-
txuren batekin justifikatzen dute.

**Botereak, behar duena lortzeko, jende larritua behar du, kezka jota dagoen norbait kaltebera delako, eta ahul-
tzat hartzen diren pertsonen pentsatu baino gehiago
sentitu egiten dutelako.** Eta pentsatu gabe sentitzen badu-
te, menderatzen dituen beldurrari eusten diote eta onartezi-

na errazago onartzen dute. Honen laguntzaile hedabi-
de handiak izaten dira, in-
darkeria eta ustelkeria erre-
alitatearen erdigune
bihurtzen espezializatu di-
ra falaziak erabiliz. Hau da,
biztanlerian segurtasun
sentsazioa aldatuko da, on-
dorio desberdinak ateratze-
ko joera informazioa esku-
ratzeko moduaren edo
aurkezteko moduaren ara-
bera aldatuko da.

Gaur egungo errepresio
teknikak gizarteak larritzea
bihurtu dira. Gure hausnar-
tzeko eta erreakzionatzeko
gaitasuna gainditzen duten
mehatxuak daudela barne-
ratu dugu. Horretarako, bel-
durren fabrika eraiki dute,
denoi gure bizitzaren gaine-
ko kontrola hartu ezin du-
gula sinetsarazteko. •

Michel Foucaultek botere harremanen konplexutasuna aztertu zuen.